

НАТАЛЯ ЗАБІЛА

**ЗАЙЧАТКО
ТА ІЖАК**

НАТАЛЯ ЗАБІЛА

ЗАЙЧАТКО ТА ЇЖАК

ВИДАВНИЦТВО ЦК ЛКСМУ
«МОЛОДЬ»
Київ 1954

ЯК ЗАЙЧАТКО З ЇЖАКОМ ГРАЛИСЬ ВЕСЕЛО КЛУБКОМ

Зайчиха-мама біля хати
сиділа якось у садку
і для синка, для зайченяти,
пледа панчішку в холодку.

Панчішка, знай собі, плететься,
така пушиста та м'яка!
Вовняна нитка в'ється, в'ється
і розвивається з клубка...

— Ой леле! — каже враз зайчиха, —
я тут сиджу собі й плету,
а борщ кипить і, як на лихо,
збігає, мабуть, на плиту!..

І от вона побігла в хату
і позабула під дубком
свою роботу розпочату —
панчішку разом із клубком.

Лежить клубок, лежить панчішка...
Аж тут заходять у садок
Стрибайчик-зайчик, довгі ніжки,
і їжачок, його дружок.

— Поглянь, який клубок добрячий!
Давай пограємось в м'яча!
— Ой ні, не можна! Це ж не м'ячик! —
говорить злякано зайча. —

Розгнівається мама дуже
й мене за вуха поскубе!
Їжак на те: — Не бійся, друже,
я захищатиму тебе!

Бо я нічого не боюся,
нікого слухать не люблю;
як хтось зачепить — вмить згорнуся
і колючками поколю!..

І, не послухавши зайчати,
Їжак схопив отой клубок
та як почне його качати
й перекидать через дубок.

Клубок злітає вгору, вище,
стрибає, наче справжній м'яч,
а їжачок гукає, свище,
за ним ганяється навскач.

Забувши страх, зайча сміється
з веселих жартів їжака...
А довга нитка в'ється, в'ється
і розвивається з клубка!

Клубочок зменшується швидко,
панчішки — наче й не було!
В кущах заплутується нитка —
все павутинням заплело!

Зненацька вибігла зайчиха
і, гру побачивши таку,
сплеснула лапками: — Ой лихо!
Та що ж це робиться в садку?!

Їжак одразу схаменувся
і, щоб не трапилось біди,
колючим м'ячиком згорнувсь
та й... закотивсь хтозна-куди!

А зайченя за вухом чуха:
— Чи залишитись, чи втекти?.. —
Тут мама враз синка — за вухом!
І почала його скубти...

Отак скінчилась казка наша:
зайчатко скривджене пищить,
зайчиха в хаті варить кашу
і досі сердиться й бурчить.

А де ж їжак? Та що питати! —
сидить, напевно, десь в кущі.
Чи справжній друг він для зайчати? —
Про це вже скажуть читачі!

ЯК ЗАЙЧАТКО З ЇЖАКОМ ГНАЛИСЬ В ЛІСІ ЗА ЖУКОМ

Зайчата вранці йдуть до школи,
несуть в портфелях букварі.
Не запізняються ніколи
ці довговухі школярі.

Стрибайчик теж виходить з дому,
як і усі малі зайці,
він у костюмчику новому
і в чистім білім комірці.

Біжить зайча по лісі швидко,
щоб не спізнитись на урок.
Коли це раптом хтозна-звідки
іде назустріч їжачок.

Ніяких зошитів чи книжки
чомусь немає в їжака.
Він на травинці, як на віжках,
веде рогатого жука.

Та тільки впертий жук не хоче
слухняно йти за їжаком,
хоч той листком його лоскоче
і підганяє батіжком.

— Ого, який жучище в тебе!
А що ти хочеш з ним робить?
— Цього жука привчити треба,
він буде возика возить!

А жук уперся і—ні кроку!
вчепився лапками за мох.
— Ану, заходь-но з того боку
та й поженем його удвох!

Забігли друзі справа й зліва, —
рогач ні з місця й поготів!
Образився, загув із гнівом,
рвонув травинку — й полетів...

— Держи! Лови!.. — Книжки зайчачі
розсипалися по землі.
Біжать, гукають нетерпляче,
підстрибують приятелі.

А жук туди й сюди проворно
серед густих кущів снує,
хоч високо злетіти вгору
йому травинка не дає.

Захекане, усе спітніле
за рогачем біжить зайча,
через струмок стрибає сміло,
от-от впіймає втікача!

Та жук, нарешті, скинув пута,
помчав, мов куля, через яр...
І про свої книжки забуті
аж тільки тут згадав школяр.

— Ой! — скрикнув він, — котра година?!
Ми запізнались на урок!
— Та я ходжу на другу зміну! —
недбало каже їжачок.

Крутнувся він на одній ніжці,
не став на зайчика чекать
і геть подався по доріжці
нової забавки шукать.

Стрибайчик, весь брудний, подертий,
з'явився на шкільнім дворі,

коли вже на урок четвертий
ішли з перерви школярі.

Ой, сором зайчику малому!
Лунає сміх з усіх кутків,
а вчитель каже:—Йди додому
і не вертайся без батьків!..

Напевно, вам шкода зайчати?
Але, по правді, як не як,
хто в цій пригоді винуватий?
Авжеж не жук і не їжак!

ЯК ЗАЙЧАТИ НА БІДУ ЩОСЬ ЗРОСЛО В ЙОГО САДУ

В кутку зайчачого садочка
низинка затишна була.
Там під кущами в холодочку
якась диговинка зійшла.

Прибігли в той куток зненацька
Стрибайчик-зайчик з їжаком
і бачать: кульки чудернацькі
з-під листя випнулись рядком.

— Що це таке — не розумію! —
говорить зайчик їжаку, —
якась кумедна чудасія
зростає в нашому садку!

Їжак примружив очі хитрі.
— Бач, — каже, — просто із землі
зросли на вільному повітрі
чудові м'ячики малі.

Це, знаєш, діло незвичайне
і сталось вперше тільки тут...
Ти напиши про це негайно
у науковий інститут!

А сам щодня вставай раненько
і воду лий під ці кущі,
тоді із м'ячиків маленьких —
футбольні виростуть м'ячі!

Почувши це, Стрибайчик радо
гукнув: „Ура!“ — на весь садок —
і став виконувать поради,
що надавав йому дружок.

Він під кущами всю травичку
навкруг тих кульок прополов,
цебром тягає воду з річки
і поливає знов і знов.

Ось день пройшов, минає другий, —
м'ячі зростають на очах!
Стають товсті, великі, круглі,
червоні, в білих крапочках.

Не встигла третя ніч минути,
а по дорозі, через міст,
вже їдуть вчені з інституту,
одержавши Стрибайчин лист.

Під'їхали, ідуть до хатки.
Стрибайчик вибіг їм навстріч.

— Ану, показуй нам, зайчатко,
яка тут в тебе дивна річ?

І от, пишаючись страшенно,
гостей Стрибайчик в сад повів.
Поважно йдуть: борсук учений,
лисиця й двоє ведмедів.

Біжать і всі зайці до саду,
зчинивши галас на весь ліс...
А їжачок тупцює ззаду
та ще й хихикає під ніс.

От зайчик наш перед юрбою
підходить до кущів отих.
Розвів гілки перед собою:
— Дивіться! — каже... і затих.

Стоїть і лупає очима:
„Та що ж це сталося вночі?!“

В низинці вогкій перед ними
м'ячі — вже зовсім не м'ячі!

Немов зонти на довгих ніжках
вони тепер стоять усі, —
такі червоні, в білих бризках,
блищать у ранішній росі.

І раптом сміх рознісся дзвінко,
і залунало із юрби:
— Оце дивинка так дивинка!
Це ж звичайнісінькі гриби!

А вчені кажуть:—Як не сором!
Ти що, зайча, глузуєш з нас?
Якимсь поганим мухоморам
чи варто приділяти час?!

Ще довго сміх лунав в окрузі,
всі потішались над зайчам.
Нарешті залишились друзі—
Їжак та зайчик—сам-на-сам.

— Це ти мене підвів, їжаче!—
сказав Стрибайчик, — тільки знай:
тобі цього я не пробачу,
і нашій дружбі нині — край!

Зареготав їжак байдужо:
— А хоч би й так! Хи-хи-хи-хи!.. —
І тим скінчилась їхня дружба,
і розійшлися їх шляхи.

ЯК СТРИБАЙЧИК ПІД СНІЖКОМ ПОМИРИВСЯ З ЇЖАКОМ

Прийшла зима. Летять сніжинки
і стелять ковдри по землі.
Вдяглись у білі одешинки
зайці великі та малі.

Зайчатам весело та любо
на саночках спускатись з гір.
Їх добре гріють теплі шуби
морозам злим наперекір.

Ось покотивсь на лижах зайчик,
спустився з гірки... Подивись!—
Та це ж знайомий наш — Стрибайчик,
що з їжаком дружив колись!

Змінився він навдивовижу
і став розумним та метким:
і вчиться добре, і на лижах
нікому не зрівнятись з ним.

От він з гори злетів щодуху,
на другу гору спритно вліз,
насунув шапку межи вуха
і навпростець побіг у ліс.

У лісі сплять під снігом клени,
жовтіє листя на дубках,
стоять ялиночки зелені
в пухнастих снігових шапках.

Біжить Стрибайчик тихим лісом
і раптом бачить на бігу:
щось темне під горбочком лисим
ледь-ледь ворухиться в снігу.

Стрибайчик до горбка під'їхав,
розкидав лапками сніжок,
а там лежить і ледве диха
нещасний, змерзлий їжачок!

— Ти що тут робиш?!— зайчик скрикнув.

— Ведмідь мій домік розвалив...

Зламались двері, стіни, вікна,
не знаю—як я сам вцілів...

Тепер притулку я не маю,
надворі ж холодно, зима!
Крізь колючки мороз проймає,
а шуби теплої нема...

Напав на мене кашель, нежить,
я, мабуть, зовсім пропаду...

Мені ж узимку спать належить,
а не гуляти на льоду!

Тут їжачок плачем зайшовся, —
і позабув Стрибайчик вмить,
що розсварився з ним назовсім
і клявся більше не дружить.

— Ходім до нас! — гукнув Стрибайчик, —
у нашій хаті місце є,
і хліба знайдеться крайчик,
і ліжко дам тобі своє!

А мама пироги пектимо,
варитимо нам киселі...
І проживеш ти цілу зиму
і не голодний, і в теплі!

Тоді на нього вдячним зором
їжак поглянув і сказав:
— Мені тепер самому сором,
що дружби я не шанував.

Та все вже піде по-новому,
кажу тобі, як чесний звір:
хорошим другом в школі й вдома
для тебе буду я, повір!

І друг потиснув лапку друга,
ще й міцно так, як тільки міг!..
Тим часом розгулялась хуга,
змітять в замети стала сніг.

А сніг той з неба так і валить!
Не дійде з лісу їжачок...
Аж ось — санчата — з лижних палиць
та із соснових гілочок...

— Сідай, їжаче, та не падай! —
Стрибайчик впрягся в саночки
і крізь завісу снігопаду
помчав на лижах напрямки.

Отак до заячої хатки
через лісок, через лужок
добрались вдвох — мале зайчатко
і їжачок, його дружок.

Малюнки художників
Л. Джолос і Є. Соловйова.

Редактор *К. Литвинчук*
Художній редактор *І. Манець*
Технічний редактор *В. Смородський*
Коректор *М. Видиш*

Наталья Львовна Забила. Зайчик и ёж.
(На украинском языке)

БФ 04913. Підписано до друку 15/ІХ-1954р. Папір $60 \times 92\frac{1}{8} = 1,5$ пап. арк. —
— 3 друк. арк. Обл. - вид. арк. 1,93. Тираж 68000. Зам. № 1194. Ціна 90 коп.

Книжково-журнальна ф-ка Головидаву Міністерства культури УРСР.
Київ, вул. Воровського, 24.

